

Abonnement pour un an
300 piastres

Edition spéciale 500-piastres

Adresse:

"IDJTIHAD", Constantinople

Téléph. St. 865

XXIème ANNÉE

1 Octbre. 1925 — No 189

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبوتمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]
تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون
۳ ، اعلا کاغذلسی ہ ایرادر .

ادارہ خانہ سی :
جفال اوغئلندہ « اجتهاد نھوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی برنجی سنہ

نومرو ۱۸۹ — ۱ تشر اول ۱۹۲۵

آلمغه جالیشیور . یعنی بعض عصی و بر فکر ثابت صاپلانوب
قلش اولان ذواتك ادعا ایتدیكى كې تناقص تولدات هر حالده
عمومی برتردییه علامت عد ایدلمه لیدر .

خلاصه: اقتصادی تعالی هیچ برزمان حقیقی حرثه دلالت
ایتمز . بونك یعنی ترقی اقتصادینك ایلک تأثیری اك قبا حسیاتك
تطمینی ایچون هرشیكك فوقده طوتیلان یرانهماك ایلله تظاهرایدر .
بوندن صكره عین ملت ایچنده مختلف صنوف اجتماعیه
آرهنسندكی عائله لری تدقیق ایدرسهك كوریزكه هیچ بر زمان
اك زیاده رفاه حال ایلله یاشایانلر آرهنسندكی چوق تولداتی بوله
مایز و بالعكس اك چوق چوقلری دها فقیر ویا متوسط الحال
عائله لر آرهنسندكی بولوق قابلدز . لوندزه شهرینك بوتون اجتماعی
احوالنی تدقیق ایلله معروف اولان شارل بوت Charles
Booth بر ائرنده دیوركه : صنوف اجتماعیه نك اك آشاغی
درجه سنده اك ایركن اولمهلر واك چوق چوقلر كرریلور . عجا
اقتصادی تعالی نیچون تزیید نفوسه مانع اولیور؟ بونی تدقیق
ایدرسهك كوریزكه ، یوقاریده سولدیكمز كې ، اقتصادی تعالی
ایلله مدنیت عین معنادهكدر . بوكون صنایك ترقیسی ، كوندكلكرك
آرتمسی ایلله هیئت اجتماعیه نك آلدینی وضعیت طبق اوو حشیكك
حالتك بگزركه برصباح كویكك ساحلنده اولمش برالنا باغی بولور
و باطلا نیجه قدر دوبار . شو حالده اوو حشیكك رفاه حالی قبول
ایتمهك بیله بركون اولكهنه نسبه دها دویعش اولدیغنی قبول
ایدرز . فقط عین زمانده دها دنیلشمش عدايتك دوعری اوله ماز .
طبق آوروپاده ده بوله در . رفا . حال موجوددر ، فقط بونكلك دها
فضله مدنیت ده داخل اولماشدر .

مع مافیه تولداتك تناقصی دائماً فنا برعلامت دكلدر . بونكلك
هیئت اجتماعیه كندی وضعینی اصلاح ایتمش و آرز ، فقط ایی
یتشدریمش اولوق غایه سنی تعقیب ایدیور . و حفظ الصحه تطبیقاتی ده
اهمیت وقوت اكتساب ایتدكی و فیات ده آزالیور . یعنی تناقص
تولدات كیفیتی سطحی اوله رق مطالعه ایدنلرك اندیشلری بیوده در .
[(حفظ الصحه عرق بشر وعافیت اقوام) عنوانی پك مهم
بر كتابك آلمانجه سندن مترجم در]

محرری : Havelock Ellis

مترجمی : Dr. Acim Ismail

ایکینجی طبعمز

توفیق فکرت مرحومه مخصوص و بویوك شاعر مزك

ربابك جوابی

عنوانلی انفس و نادرنسخ منظومه سنی محتوی اولان
۱۸۷ نومرولو اجتهاد دوكنمش وایکینجی دفعه طبع
اولونمشدر . هنوز بونسخه نی ایدینه مه مش اولانلره خبر
ویریوروز باب عالی جاده سنده جمعیت کتبخانه سنده بولونیور .

ایتمی لزومندن بحث ایدیلور سنده بوكاده علمدار اولانلر وار .
خصوصیه اولی قادینلرك چوققیری اولسون دیه بایدقیری خرب
صحت برطاقم تدبیرلرك ضررندن بحث ایدلمسی ده دوعری کوریلور .
چونكه صوك زمانلرده آوروپاده و آوستراليا و آسریقاده ولادتك
آزالمسی مناسب جنسه ده تلقیح فعلنی منع ایدهك وسائل
استعمالندن ایلری كلدیكى قبول اولنیور .

تردات نقصانی استلزام ایدن اسبابدن بری ده حیات بهالیغی ،
معیشت مشکلاتدركه بوده طبیعتله عائله لری احتیاط و تلقیح فعلنی
مانع تدابیره تشویق ایتكده در .

دوقور طوماس اسمنده برانكلیز طبیی یازیوركه :
عل العموم انكلیز كبار عائله لری آرهنسندكی فعل تلقیغه مانع اوله جق
تدابیر اتخاذ ایدن كنچ متأهله ٪ ۹ ی تشکیل ایدر .

بوعادت حال حاضرده بوتون انكلترده ده فوق العاده تعمیم ایتشدر .
بونكده اك مهم اسبابندن بری فقر حال [طبیعی نسی ضرورت]
وبرده اولجه دوعورمش قادینلر ، حصوله كن امراض تناسلیه
بووندن متولد قورقو .

تولدانی تنقیص ایدن بوعقامت اختیاریه دن باشقه برده صوك
زمانلرده فیزیولوجیائی و یاخود مرضی اولمهلر برابر طبیی بر عقامت
کورلمكده در . بوده اك زیاده كچ اولنكدن و شهر حیاتك
ویردیكى ضعف وسائر اسبابدن ایلری كلیر .

اسباب بو اولمهلر برابر بوسابی احضار ایدن عوامل ده نظر
دقته آلملیدر : هر حالده صنایع و تجاری فعالیت حاضره نك بوند
بویوك رولی وارددر . بعضلری بر مملكتده رفاه عمومی نه قدر
آرنارسه تولدات ده اوقدر چوغالیر دیرلر . بوظاهرأ دوعریدر .
فقط حقیقه ده یاكلش بر طاقم نتایجه سوق ایتكده در .

قارل رانكهنك تدقیقاتنه نظراً بره زیلیانك وسطنده ساكن
و آوروپا نفوذ واستیلا سندن مصون اوله رق یاشایان Trumai
و Nahgua اسمنده ایکی قبیله واركه بونلر نزدنده ورم و فرنگی
بیله یوق . بونلری تمامیه اقوام طبیییه و ابتدائی دن عدايتك
قابل . بونلرك آرهنسندكی یكرمی بش یاشنده اولوب ده تأهل
ایتمهش اركك اولمادیغنی كې هر عائله نكده وسطی اوله رق ۳-۵
چوققیری وار . تمدن ایتمش آوروپاده ایسه ارككلرك قسم
اعظمی غیر متأهل و تأهل ایتمش اولانلرك ایسه چوققیری یوق .
بویله حال وحشته یاشایانلردن صرف نظر آوروپاده ده بوطرزد
ابتدائی بر طرز حیات سورن اقوام آرهنسندكی عین حاله راست
كلنیور . مثلاً روسیه .. روسیه ده كې هیچ بر آوروپا مملكتنده
قادینلر اوقادار ایركن اولنزلر . تولدات هیچ بریده بوقدر چوق
دكلدر مع مافیه بوقدر فضله ازدواج و تولدات قارشی اطفال و كاهل
ویاتی ده اونستنده زیاده در .

شواله رفاه عمومی ایلله تولداب آرهنسندكی بر نسبت بولوق
قابل اولمهنز .

یاكز بوخصوصه بعض مؤلفلر هیئت اجتماعیه نك بر نوع
تنظیم وظیفه سی کوردیكنی ادعا ایتكده در هر حال حیاتك كوچلکی
نسبتنده تولیدده آزالیور و شوصورتله مشکلات مستقبله نك اوكنی

کورون ، ۱۱ ایلول ۱۹۲۵

محترم استاد ! نالان روحی ، عطشان قلبی نه عقدا
ئدجیلرک ترتیلری، نه صوفیونک نظریه‌لری، نه ده آیات
بیناتک سلاستلری تطمین ایدمه‌مشدی، بی‌حضوردم.

«سبیل الرشاد» دن اوکر ندیکم «عبدالله جودت»
اسمی روحده برشمشک کی لمه‌پاش اولمشدی . اوئی
تعقیب ایتدم . نهایت الامر «اجتهاد» ه قاووشدم . او آنه
قدر قانی دورمایان یارمه‌ه، مرهم صاراجق مشفق ورحیم
الاری اوراده ، او محترم اجتهاده بولدم بو خصوصده
(مقدرات تاریخیه) محرری جلال بکله قلیچ زاده «حق»
بکده اُچجه بورجم واردر . استاد ایکی سنه‌دنبری پک
قیمتدار اولان «اجتهاد» کزی بالتام تعقیبه شرفیابم .
مرکز قشاده بولونه‌مدیغمدن دولایي دفعه قولکسیون
اوله‌رق جلب ایتک اضطرارنده‌یم . کورون ایله قاتقلى
آرەسندە کائن «مهر قولاق» نامنده بر چفتلکده‌کی
خصوصی وقفا لیلی مکتبمی اداره وبو صورتله تورک
یاورولرینک کورپه دماغلرینی تنویر وارشاده‌مباهیم [*]
ایشته الیوم «قارص» معارف مدیری اولان «قوزان
اوغلی جناب محی‌الدین» بکله بومکتبده کوروشمش وتعاطی
افکار ایتشدک . کندیلرینه [عبدالله جودت بک کی بکا
آچیق الینه سویله ... الخ .] دیدیکمدن دولایي بی
«قیرمزی خوجا» نامیله سزه طایتدیران واجتهادک ۱۷۰
نومرولی نسیخه‌سنگ یک قیمتدار بره‌یفه‌سندە درجه
واسطه اولان «جناب محی‌الدین» بکله بالخاصه تشکر وذات
فاضلانهرینه قلبمدن داشان یوکسک وصیمی حرمتلریمی
تقدیم ایله اکتفا ایدیورم افندم .

کورون - ۱۵ ایلول ۱۹۰۵

محترم استاد! یاز تعطیلنی گورونده کچیرمک عادتدمر.
گورونده قالدیغ مدتجه خطیبی بولوندیغ مصلی جامعنده کی
«تورکجه خطبه‌لرم» عمومک وبالخاصه کنجیلک رغبت
وتهالکنی بادی اولدینی حالده گورون مفتی‌سی ذهنی
افندینک غیظ ونفرتی جلب ایتدی . حتی فضیلتلومفتی مز
[*] طلبلیمک عصری برایمانه مجهز اولدینی، کهنه قیوداتله
دکل روحلرینک سرازاد اوله‌رق نورانی افقرده پرواز ایتدیکنی
عرض ایدرسیم ممنون اولورسکز امیدنده‌یم . ع . ج

داها ایلری کیدرک تورکجه خطبه‌نی منع ایتمک بیله
قالقشدی . چونکه کندیلرینک حقایق دینه‌دن عدایتدیکی
جنجیلک ، اوفوروکچیلک ، پاکش توکل ، مزارلردن
استعانه کی شیلری خرافات عد ایدیورمشم ؛ چونکه
مثلا «قدر» کی مهم برمسئله‌نی کندیلرینک بوکونه قدر
آکلادینی و آکلادتینی یوله دکل «قره‌کوز» کی عصری
برصورتده تلقین ایدیورمشم . اوت ایدیورم . «قل‌الحق
وان کان مرا» حدیث شریفندن الهام آلهرق سویله‌یورم :
أوت استاد! قدر بز انسانلرک ال و آياقلا رینی صیم صیقی
باغلا یهرق اراده‌لرینی زنجیرلیرک فاعل مختارک ید قدرته
تسایم ایتمز . قدرک بویله قهار وظالم بر قدرتی یوقدر .
قدرک بویله قهار بر قدرتی اولمدینی کی افاده ایتدیکی
معنا دخی بر جوق مفتی‌لرک و - اریقلیرک - حقایق دینه‌یه
واقف علمانی مراد ایتیورم - بیلدیکندن و آکلادیغندن
پک چوق اوزاق بولونمقده‌در . برکره بز انسانلرک اللرندن
صدور ایدن هیچ بر فناءلقدن قدر قطعاً مسئولیت قبول
ایتمز . حتی طالع فنادر دینلر کندی عجزلرینی و بجریکسزه
لکترینی اعلان ایدیورلر .

انسانلر «اراده جزئی» یه دکل «بشری براراده»
مالکدر . انسان بواراده‌ی بشری بر ساحده کیف‌مایشاء
تصرفه قادردر . بوده آنجاق عزم واراده ، ایمان و عقل
صاحبلرینه میسردر . استاد! کوکل ایستیور، که بوکون
آراتق بوکون بوجهوریت دورینک نورلری اوکسندە
«وبالقدر خیره و شره» دستور سقیم «ماصابک من
حسنه‌فن‌الله وما اصابک من سیئه فنفسک» آیت کریمه‌سنة
ترک موقع ایتسین . زواللی و مظلوم اسلام کندی افعاله
صاحب و بشری براراده‌ایله مجهز یارادیلدیغنه ایمان ایتسین .
شو سطرلری یازارکن قلبمده داشان یوکسه‌ک
وحقیقی حرمتلریمک تقدیمی وجیه‌دن عد ایدیورم .

کورون - امام زاده عثمان حمزی

آچیق مخابره :

نجم‌الدین کالی بکه : عصری جامع حقنده مطالعه‌نامه‌شتری
آلدق ، شایان نظر فکرلرک شری موضوع بحث ایده‌جکز .
داها اینی‌ه ، داها تمیزه ، داها زیمه دغو و حرکت دوام‌ایده‌جک
بو خلاص وتعالی حرکتلرینی باش مشعلزک همت بلندی سایه‌سندە
دوام ایتدیره‌جکز .